

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 30 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petitors egysejti hirdetése 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilattér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör és az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézet. Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények valamint a hirdetési díjak is.

Képkiallítás Eperjesen.

A művészetek iránt való érdeklődés mind nagyobb mértékben terjed. Elősegíti ezt az iskola, a mely a rajz és irodalmi tanulmányokkal kapcsolatosan újabban nagyobb gondot fordít a művészetek ismertetésére és a növendékek művészi érzékének fejlesztésére; másrészt a társadalom, a mely egyesületeket szervez, kiállításokat rendez, hogy a művészetek ügye iránt figyelmet keltsen.

A szépezzék még a legegyszerűbb emberben is kívánatos; annál természetesebb tehát, hogy ma, midőn a fejlődő élet annyi kívánalommal lép fel az egyénnel szemben és ki-kikorának műveltségét legalább megközelíteni akarja, minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy ismereteinket gyarapítsuk és izlésünket fejlesszük.

Ha pedig módunkban van: nemcsak a magunk, hanem a közérdekben is kell fáradoznunk.

Igaz ugyan, hogy gyakran a megfelelő eszközök nem állnak rendelkezésünkre és kevés a siker, a mit elérhetünk, de mindenkor kielégíthet bennünket az a tudat, hogy az elért siker nagyobb eredmények eszközlője lehet.

Nagyon helyesen tette tehát a Széchenyi-kör igazgató-választmánya, a mikor Faragó József mérnök, a zene- és képzőművészeti szakválasztmány buzgó vezetőjének kezdeményezésére elhatározta, hogy az 1904. év május havában képkiallítást rendez Eperjesen.

A kiállítás rendezésének meg lesz az a jó hatása, hogy az arra való emberekben felkelti az ambíciót; a verseny jobb és szebb munkák alkotására senkent és a közönségnek is

módjában lesz izléséről tanúságot tehetni. Kiválóbb művészek részvétele meg éppen Körünk dicsőségére válik.

A képzőművészeti szakválasztmány már el is készült a kiállítás tervével és szívesen szolgál felvilágosítással.

A kiállítás 1904. év május havában lesz és a bejelentések április 15-ikéig küldhetők be «Eperjesi Széchenyi-kör képkiallítása» címmel.

Három csoportja lesz a kiállításnak: 1. Rombauer-csoport. 2. Fényképcsoport. 3. Általános képzőművészeti csoport.

1. Rombauer János lőcsei születésű, eperjesi polgár híres arcképfestő volt a múlt század negyvenes éveiben. Külföldi tanulmányokat végzett és a pesti műegyesület 1840-iki kiállításán keltett először nagyobb figyelmet. Képeinek legnagyobb része Sárosvármegyében van; de található még több Kassán és Budapesten is.

2. A fényképezési csoportban csak műkedvelők (amatőrök) vehetnek részt. Ez már eddig is nagy érdeklődést keltett; újabban Eperjesen is nagy lendületet vett az amatőrfényképezés.

3. Az általános képzőművészeti csoportban kiállításra kerülnek: a) a kiállítás iránt érdeklődő művészek munkái; b) a Kör tagjainak birtokában levő művészi alkotások; c) amatőrök művei, a mennyiben azok az olaj- és vízfestés, égetés, vésés, faragás, selyem- és tüftetés körébe tartoznak.

A kiállításra küldött tárgyak biztosítva lesznek.

A képkiallításon való részvétel bejelentésére elegendő egy egyszerű levelezőlap, a melyen

feltüntetendő a kiállítandó tárgyak száma és mérete.

Íme a májusi képkiallítás terve! A rendezőség a legnagyobb buzgalommal fogott a munkához és most már a közönségre hárul a feladat, hogy karolja fel az ügyet.

A Széchenyi-kör képzőművészeti szakválasztmánya ezúton is kéri a Kör tagjait, hogy ismerőseik körében hívják fel a figyelmet a kiállításra, működjenek közre a siker érdekében.

Ha mindannyian megteszszük a tőlünk telhetőt a kiállítás érdekében, méltó siker koronázza fáradozásunkat. **Vöröss Sándor.**

Főispáni installáció.

Január hó 11. és 12-ikén iktatta be vármegyénk közönsége — hagyományos lelkesedéssel s fényes ünnepek között — új főispánját: báró Ghillány Imrét, méltóságába. A vármegyének ezen ünnepe egyike azon régi történeti szokásoknak, melyeket a haladó kor érintetlenül hagyott, de a melyek a vármegyék s azok társadalmának szervezetében új irányt és jelentőséget nyervén, mégis megtartották régi patinájukat s eszünkbe juttatják a vármegyék történetének ama régi és dicsőségteljes korát, melyben azok a hazafias gondolatoknak bölcsői, a nemzeti érzésnek letéteményezői s ezredéves alkotmányunknak védbástyái voltak. Ez az, a mi a főispáni beiktató-ünnepségeknek fényt és szépséget kölcsönöz, jelentőséget és fontosságot ellenben az, hogy az ünnepségek keretében alkalma van a főispánnak arra, hogy eszméit a vármegye fölvirágoztatása tekintetében jelezheti s a társadalom tényezőit kérheti, hogy törekvéseiben hogyan, mily irányban s mily eszközökkel segítsék, hogy az összhang, mely az együttműködés sikerének talán a legfőbb biztosítéka, elérhető legyen.

A mi tehát mostani ünnepünket fokozottan érdekessé s jelentőségtejjessé tette, az volt, hogy új főispánunknak kinek szimpatikus modorát s szép tehet-

ezeket csakis helybeli asztalosok illeszthetik rendelkezésük helyére.

Mindezen jelenségek összegezve — ha Lichtwark szellemében vizsgálódunk — bizonyára legalább is olyan eszmetalalkozási viszonyt engednek meg egymás közt megállapítani, a minő gondolati kapocs sejtethető például az eperjesi Rákóczi-ház körvonalozottabb és elég gazdag idomai s eszményi gondolkodású II Rákóczi Ferenc képzetvilága között. A kiről tudjuk, hogy Prágában (mivel élénk ismeretszomja nem engedte pihenni) a jezsuita-rendház könyvtárából hol építészeti, hol mér- és számtani könyveket vett elő, leült íróasztalához s nagy kíváncsisággal fejtegette a tételeket, számolt, szenvedélyesen rajzolt mértani ábrákat és tervezett, festeggett különféle építményeket.¹

A vallásgyakorlattal szoros összefüggésben tartott felekezeti iskolák, ezekben szindarabok előadása a mellett, hogy a hitéletbe több színszerűséget öntött, egyszersmind az ismereteknek, mint a tudás elemeinek egy nagyobb, még pedig vallási és tágabb idői keretbe való összefoglalását és csoportosítását s ekképpen jutonságát is vonta maga után olyanformán, mint a hogy városunknak számos — még csúcsíves korba tartozó — épülete testén magára ölti s újáteremt a renaissance motívumokat, vagy miként a Fő-utcai 9. számú ház kapuja felett kis pajzs formában az 1658 évszámot viseli, a pilaszterek nyakán pedig a stílszerű fiatalág rózsáival ékeskedik.²

¹ L. II. Rákóczi Ferenc ifjúsága. Thaly Kálmán 134. l.
² Gondolkodásra indít a Fő-utca 51. sz. házának kapuja felett ezen felirat: Anno — MG. Természetesen évszámot akar jelezni, csak hogy a betűk durva megsértése, ill-tőleg néhány C-nek elhagyása következtében, érthetetlenül.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az eperjesi régiebb, renaissance-stílusú házak ornamentumai, általános tekintettel a díszítő művészetre és ennek szellemére. (Folytatás.)

Volt idő, mikor az emberek annyira mentek, hogy a művészetet általában a szükségletekből akarták le származtatni, habár a történelem mégis tanítja, hogy a szükségletnek tárgyai a sajátos művészi gyakorlatot sohasem keltik fel, míg másrészt az emlékművek, a melyek egy lelki követelményből erednek, már előzetesen egy szabad, a szükség céljaitól független műformák magvát rejtik magukban. Hogy Eperjesnek kisebb vidéki városi mivoltához képest igen változatos (renaissance, átmeneti, barokk és rokoko) műveléssel épült házai esztétikai és műtörténelmi tulajdonságaikat azon — a művészeti kifejezést is önmagában involváló — szellemnek hajlékonyan idomuló felfogásokkal telt többféleségében és élénkségében is bírják, a mely e városban különösen a XVII. és XVIII. században a vallási harcokban¹ s művelődési mozgalmakban és ezek

¹ Hogy a vallási harcok nagy befolyással vannak a művészetre, erre nézve dr. H. Thoden van Velzennél (Aesthetische Betrachtungen, Leipzig 1901. 67. l.) ezeket olvassuk: Der dreissigjährige Krieg war für Deutschland das Grab seiner Kunst, der achtzigjährige Krieg für die Niederlande die Wiege seiner Kunst, was beweist, dass es noch andere Macht giebt, als staatliche Zustände allein, die zur Kunst führt. — Az eperjesi evang. Kollégium épülete 1667-ben épült felsőmagyarországi renaissance-stílusban, a Frencrendiek temploma a XVIII. században barokk-stílusban.

szerint is igazodó életformákban nyilvánult, az kétség-telen, ha tekintjük azt, hogy ezen épületek nevezetesebbjei éppen azon századokban keletkeztek, illetve újjáépültek s itt meg kell jegyeznünk, hogy Eperjes a kézműipar fejlesztésében a későbbi századokban is azon hasonszellemű kedvező körülmények alapján haladt előre, a melyeket már Nagy Lajos (ki Eperjes város építési és erődítési terveinek s munkálatainak vezetésére saját építőmesterét volt kész küldeni) 1374-ben teremtett általa, hogy ezen várost az összes kézműiparcsikké elárúsításában és vételeiben ugyanazon kereskedelmi- és iparszabadalmakkal ruházta fel, melyekkel az ország első városa: Buda birt. A czéhek szabályai nemcsak erények gyakorlására buzdítják a tagokat, hanem az iparcsikké esztétikai becsére is súlyt fektetnek, midőn az 1573-ik évi szabályzatban elrendelik,¹ hogy ha valamelyik mester egy másíknak munkáját megtekinti s abban valami hiányt vesz észre, jelentse ezt be azonnal a czéhbéli idősebbeknek s ha ezek is hibásnak ítélik meg munkáját, úgy az illető büntetessék meg szigorúan. Továbbá ugyanezen szabályzat szerint az idősebbeknek azon esetben, ha a beadott munka lelkiismeretes megvizsgálás szerint nem üti meg a kellő mértéket, az illetőt pénzbírsággal kellett büntetni s vele mesterségét jobban kellett megtanultatni.²

Arra nézve, hogy a külföldről hozott czikkek a helyi körülményekkel is kénytelenek voltak számolni, nem érdektelen tudni, hogy ugyancsak az előbbi czéhszabályzat szerint, ha valamelyik eperjesi lakos szükségéből más városból hozatna ablakokat, vagy ajtókat,

¹ L. Eperjesi kir. kath. főgimn. Ért. 1880. 18. l.
² U. o. 19. l.

tmény.

el közhírré teszi, hogy V. II. 1901. sz. végrehajtási ügyvéd által bení felperes részére 30 kor követelés s jár. folytán alperestől leokra a kisszebeni kir. fel a további eljárás jogaitat követelése jogot nyertek volna, megtartása határidejéül délelőtti 8 és fél óráig, vésznak, szpénzfizetés mellett, k adatni. ferezendő ingóságok előző kielégítettséghez a foglalás korábban szökönyvből ki nem rverés megkezdéséig pedig szóval bejelentak a vételár fölösle-

21-ikén. ick Bertalan, r. bírósági jegyző.

el kiüntetve.

tor

or-mozgony.

velezés.

nkfurt mellett. gasse 33.

cher.

Korona	fil.
70000	—
486368	16
376	—
12502	55
2000	—
615	—
2800	—
606	50
303	25
909	75
202	16
8897	33
585580	77

által az intézet ltatott és a köz- ehasonlítottván,

at Mór s. k.,

segeit bár eddig is ismertük, de ki hivatali pályán eddig nem működött, mily céljai, mily eszméi vannak, miképen véli vármegyénk s városaink társadalmi bajait orvosolhatni s vajjon programja olyan-e, melynek megvalósításánál mindnyájan odaadóan közreműködhetünk.

Tartozunk annak kijelentésével, hogy azon öröm és lelkesedés, melylyel vármegyénk közönsége új főispánját üdvözölte, s az a program, melyet ő a beiktatási ünnepélyek folyamán adott, örvendtes kilátást nyújt arra, hogy annak a kiváló összhangnak elérése, mely vármegyénk társadalmának különösen a régebbi korban ékessége volt, új főispánunk egyik legfőbb törekvése, és népszerűségének s buzgalomának előreláthatólag sikerülni is fog társadalmunk sebeit teljesen meggyógyítani. Azok a jelszavak, melyeket az új főispán hirdetett, a béke, kölcsönös megértés s a családi jó viszony voltak a társadalom tényezői között, mely nem ismer különbséget felekezetek, osztályok s érdekkörök között, de mindnyájukat egyesíteni akar két nagy céljára: a vármegye anyagi és szellemi javának emelésére s a nemzeti törekvések fokozottabb érvényesíthetőségére, mert hisz csak ily esetben koronázhatja siker azokat.

Az új főispán egész egyénisége s egyszerűen nemes, higgadt, megfontolt beszédei eléggé bizonyítják, hogy programja nem a pillanatnyi lelkesedés, de az igaz meggyőződés szava. Eredményei egy 20 évig tartó, visszavonultan, munka, gondolkodás és tanulmányok között folytatott életnek, melyből nehéz és felelőségteljes állásra hívta meg őt a király ő felségének s a vármegye közönségének bizalma. Nehéz szívvel vált meg — mondta — csendes otthonától s csak a vármegye közönségének igazságszeretében bízva, hajtott barátai unszolására s fogadta el az állást. A nyílt, egyenes és becsületes út lesz az iránya, melyen haladni szándékozik, mert csak ez lehet méltó e vármegye multjához és közönségéhez. Kéri a törvényhatóság tagjait, előlegezzen neki annyi bizalmat, miszerint egy becsületes emberrel van dolguk, ki munkásságával akarja megérdemelni a vármegye közönségének bizalmát.

Meg vagyunk győződve, hogy a vármegye közönsége e bizalmat szívesen előlegezi, annál is inkább, mert mindnyájan tudjuk, hogy nem a hatalomvágy vagy az anyagi érdek vitte őt a főispáni állás elfogadására, de az a törekvés, hogy szülővármegyéje javát munkálja olyképen, hogy azt visszavonultságában — ügylát-szik — rendszerre fejlesztette, s a mint az, azt hisszük, szeme előtt lebeg. Biztosítanak erről ismeretes fényes tehetségei, szívemessége és jellemzilársága.

Az ünnepély-rendező bizottság, mely Piller Kálmán vezetése alatt működött, mindent megtett az ünnepély fényének emelésére. A közönség a házakat már jan. 11-ikén korán reggel fellobogózta, a vonatok pedig csoportosan hozták az ünnepélyen résztvenni akaró csomótörvényhatóságok küldöttjeit s az érkező vendég notabilitásokat. A vármegye székháza pompázó zászlódszben várta új lakóját s a beiktatásban résztvenni akaró közönséget. Kora délutántól kezdve szünet nélkül robogtak a szebbnél szebb fogatok a város határa felé, hol a Czemeté és Lőcse felé vezető utak elágazásánál Podhorányi Bálint polgármester várta

a Frics felől érkező főispánt. Pontban 1/3 órakor érkezett ide a főispán kocsija is, számos magánfogot kíséretében, előtte a sirokai főszolgabíró — ősi szokás szerint — nyeregből hajtott négyesfogatán.

Az érkezőt Eperjes szab. kir. város polgármestere örömteli és lelkes szavakkal üdvözölte, mire a főispán az üdvözlést megköszönvén, kifejezést adott annak, hogy ő — ha gyermekkorai kedves emlékei nem is kötnék Eperjeshez — mint hű sárosi, akkor is igaz vonalozással viseltetnék székvárosunk iránt. Részt kér a város örömeiben és bánatában egyaránt s boldog lesz, ha a lakosokkal együtt ő is részt vehet a város felvirágoztatásában.

A beszéd elhangzása után a közel félszáz kocsiból álló menet a városi polgármester és rendőrkapitány vezetése alatt a vármegyházához vonult, melynek előcsarnokában az új főispánt Tahy József alispán üdvözölte a vármegyei tisztikar élén, kérve őt, hogy új otthonában magát otthonosan érezze, mert hiszen barátai közé jött, kik őt szeretettel és tisztelettel veszik körül. Melegen válaszolt br. Ghillány Imre is. Beszédjét — melyben kérte a tisztikart, hogy a székház lakójául szívesen fogadja — zajosan megjelenezték, mire a főispán kevés vártatva fekete magyar díszben a vármegyháza nagyobbik tanácstermébe vonult, melyet a közönség zsúfolásig megtöltött. Itt Korányi Antai sárosi főesperes, bártfai prépost, mint a róm. kath. egyház legidősebb dignitáriusa, üdvözölte. Örömmel hajlik meg — úgymond — a felsőbb akarat előtt, mely br. Ghillány Imrét Sárosmegye főispánjává tette.

Rámutat a megye történetében szereplő főispánokra, azok hazafias működésére. Figyelmezteti az új főispánt, hogy azt a széket foglalja, mely II. Rákóczi Ferencz birtokában volt. Rámutat továbbá a Ghillány-család történetében szereplő kiváló férfiakra.

A XVII. században Ghillány György a pozsonyi táblának elnöke. Az igazságszolgáltatás terén kifejtett tevékenységéért bárói méltóságot kapott.

A családnak egy másik tagja Mária Terézia uralkodása alatt a «vitam et sanguinem...» elvének hódolva, fegyvert ragadott a veszélyben forgó trón védelmére.

Mindezekhez a kiváló férfiakhoz méltó emberre esett ő felsége választása. Az ünnepeltnek lángoló hazaszeretete, a közügyek iránt mindenkor tanúsított érdeklődése, lovagias jelleme, jóságos szíve a nép száján él. Kéri, hogy viselje ezután is szíven a megye közönségének sorsát s elsősorban a földművelő népét, mert ezek képezik a zömét stb.

A nép boldogságához kettő kell. Először a mindennapi kenyér megszerzése, másodsor a vallásos és erkölcsi nevelés. Az utóbbinak megóvása érdekében küzdeni kell a szociáldemokratizmus ellen.

A Ég áldását kéri az új főispánra

Korányi prépost szavait szünni nem akaró taps követte.

A főispán meghatva válaszolt: „Megdöbbenve állok önök előtt — úgymond többek között — egy nagy kérdőjellel előttem: hogy képességem arányban van-e azon feladattal, a melyre vállalkoztam és meg fogok-e tudni felelni azon várakozásoknak, a melye-

ket mindnyájuk nevében az én igen tisztelt barátom oly ékesen tolmácsolt.

Egyet tudok és ez az, hogy el vagyok tökével kötelességemet minden téren és mindenkiel szemben híven teljesíteni.

E kötelességérzet és a munka szeretete az én összes és egyedüli talizmánom és erőforráson, a mit magammal hozok s mint becsületes ember annál fokozottabb munkámmal akarom kiérdemelni az önök megtisztelő bizalmát.“

A beszéd után a főispán hivatalos helyiségébe vonult, hol a lapunk mult számában megállapított sorrendben az érkező küldöttségeket fogadta, melyek mindegyikének pár szóval válaszolt. A vármegyei tisztikar küldöttségének adott válaszában kifejtette, hogy csak önérzetes tekintélynek örvendő és munkás tisztikar állhat feladatának magaslatán, s éppen azért, ha a tisztviselőnél a teljes odaadást s ügybuzgalmat tapasztalni fogja, kötelességének fogja tartani azt állása egész súlyával pártfogolni s esetleg megvédeni.

Másnap, január 12-ikén, pontban tíz órakor nagy díszmenet kíséretében vonult a főispán a templomba, hol Zaborovszky Béla, Eperjes város plébánosa celebrálta az ünnepi istentiszteletet fényes segédlettel.

A délelőtt megtartott díszgyűlést Tahy József alispán megnyitván, háromtagú bizottságot küldött ki, mely a főispánt magánlakásából a vármegyház nagytermébe hívta. Pár percz mulva hosszantartó dörgő éljenzés fogadta az új főispánt, a mikor a küldöttséggel a tanácsteremben megjelent. Miután elfoglalta az elnöki széket, a megjelentek üdvözlése után felolvastatott a belügyminiszter leirata, melyben br. Ghillány Imrét a vármegye főispánjává nevezte ki. A hivatalos eskü letétele után a főispán a tőle megszokott nyugodt és előkelő hangon a következő beszédet mondotta el:

„Tekintetes törvényhatósági Bizottság!

A meg nem érdemelt lelkes és fényes fogadtatást és előlegezett bizalmukat köszönve és szíves üdvözlötiket még szívélyesebben viszonzva, midőn Felső urunk által kinevezve és a kormányelnök úr bizalmából e megye díszes főispáni székét elfoglalom, engedjék meg, hogy követendő irányomról és a módról, a melylyel a reám ruházott feladatnak megfelelni szándékozom, röviden nyilatkozzam és ennek alapján az önök egyöntetű támogatását megyénk érdekében kikérem.

Meg akarok azonban előbb emlékezni elődeimről, a kik nálamnál különb képességekkel birva, teljes odaadással és buzgalommal nehéz és válságos időkben vezették a megyét. Épp azért, úgy tudom, hogy mindnyájunk érzelmeinek adok kifejezést, midőn bizosíthatom közvetlen elődömet, mélt. dr. Bárdossy Jenő urat is arról, hogy mi méltányolni tudjuk körtünkben, megyénk érdekében kifejtett önzetlen, odaadó működését és kívánunk új pályáján fényes sikert és meglegedést.

Reátérve az általam követendő irányelvekre:

a politikai irányt illetőleg nincs sokat mondanom, már csak azért is, mert azt tartom, hogy e terebben a politika kell, hogy mellékkérdés legyen.

Elvállaltam ezen állást, mert helyesnek tartom azon

... Így jut a róm. kath. plébániatemplomba a tizenhatodik században a renaissance-stílus, kehelyformájú keresztelő-medence domború helyagos ékítményekkel, kovácsolt vasdíszítményekkel; továbbá a pompás művi renaissance-stílus vasrács, s a tizenhetedik században a vallási harcokban elpusztult csúcsíves oltárait barokk-stílusú váltják fel. Városunk egyes régebbi renaissance-stílusú házai hasonló jelenségnek tanú, azon különbséggel, hogy az egyes motívumok közti ellentétek elsimítására törekcsenek. A Rákóczi-, Munk-, Werther- és Christmann-féle házak megvalósítani iparkodnak azt, a mit Leone Battista Alberti (1404—1472) ekkép fejezett ki: «A szépség egy bizonyos összhangzás, az egyes részeknek és tagoknak harmóniája, úgy, hogy kár nélkül semmit sem lehet hozzáadni és semmit sem lehet elvenni.¹ Hogy azonban azt oly összhangzó egymásmellettségben, mint pl. az egyöntetűbb ornamentális motívumokban bővelkedő fricsi kastélyon látjuk, meg nem valósíthatták, annak nemcsak a későbbi átalakítás, hanem a háztulajdonosok sűrű váltakozása, izlésük eltérése is az oka, kik a mellett, hogy a régi motívumokból a kapuájakban (pl. bemeszelten ajtókereteket és felettük párkányokat), a homlokzatokon több motívumot meghagynak, egyszersmind újakat is adnak hozzá (pl. a Fő-utca 75. sz. — Lillia örökősei-féle — háznak erősen kiugró konzolokkal birt párkánya helyén 1819 óta renaissance-rácsoszatú erkély,² a főutcai 57. sz.

¹ L. Springer i. m. 34., 35. l.

² Az egykori — emeleti árkádsor néhány ívrészlete Csatóry majorsági épületének külső falába van beépítve.

házon középkori hímezésekre vagy ablakdíszítményekre¹ emlékeztető csúcsíves jellegű formák s egyes házakon tagbaszakadt empire-részletek² a mult és a jelen összekapcsolására törekcsenek. A városunkban az említett századok folyamán erősen kifejtett elméleti működés és az újabb politikai erőfeszítésekkel együtt járt nemzeti és individuális aspirációk, továbbá a virágzó kereskedelem és czéhmesterségek által is városunkban előmozdított gyakorlati szellemnek térfoglalása közt olyan viszony keletkezik, a minőben a tizenhetedik és tizennyolcadik századi eperjesi renaissance-házak párhuzamba állítható ornamentumai állanak egymáshoz, melyek közül egyesek (pl. a párkány, pilaszter, oszlop és gyám) csak ismerős és gondolkodó tehetségünkhöz, mások (t. i. növényi, állati és emberi díszítmények) — tapasztalati világból vétetvén — közelebbi érzelmi valónkhoz, vágyainkhoz,³ indulatainkhoz s közvetlenebb tetszésünkhöz szólnak.

Azonban, ha városunk renaissance-ornamentumain végigtekintünk, azt látjuk, hogy az elsőrendűek fegyelméztek tekintélye gyakori függélyes és vízszintes határú mezőkkel sok tekintetben érvényesült az utóbbiaknak kedélyesen terjeszkedő szabadsága felett, úgy, hogy majd megfelelő inértani keretbe, majd szabályozott

¹ V. ö. Racinet: Das polychrome Ornament. Stuttgart, 1880., XLI. és XLV. tábla.

² Pl. Fő-utca 67. sz. házon.

³ L. pl. a Fő-utca 101. sz. ház emeleti négy ablak feletti négy mezőben két-két gyermekkel és megfelelő természeti tárgyakkal a négy évszak ábrázolását. (Ezen ornamentumok a 19-ik század elejéről valók.)

terjedelemre szorítja ez utóbbiakat, ezzel is bizonyítva művészeti fontosságát a sűrű ornamentumokat gyakran ismétlődő korlátok közé szorító és józanabbul koncentráló olyan törekvés szükségének, a minőt a renaissance-ornamentikában (éppúgy, mint a festészetben) egy Raffael oldott meg, továbbá ekként is magyarázva a változatoság végett alkalmazott gyümölcs-, állat- és növényi ábrázolás könnyed kecsességét, a mivel egy Giovanni da Udine foglalkozott. S itt szükséges hangsúlyoznunk, hogy házaink növénydíszítményei közt — a városunkban kifejtett mérsékelt fokú műgyakorlat dacára — olyan absztrakt mértani figurák, a melynek pl. még a középkori mozaik-dekorációkban, vagy még később, a tizennegyedik s tizenötödik században előfordultak, egyáltalában nem találhatók.¹ De oly nagyon átalakítva sem fordulnak elő, mint pl. a román stílusban.²

Hogy pl. a Fő-utca 57. sz. házon a négy, illetve három félkör-ívű levélből álló, majd csúcsban végződő két-két hullámszerű vonalból alkotott ornamentumokra akadunk, az ezeknek könnyedségénél és hajlékonyságánál fogva oly kevésbé lephet meg, mint egy, még középkorból átvett jogsokás, mely merev szigorúságából veszítve, városunkban még a tizenhetedik században is divatozott. * * *

¹ Még a Fő-utca 57. sz. csúcsíves szerű ornamentumai is enyhébb formákat mutatnak.

² V. ö. Racinet i. m. XL. és XLVIII. táblával.

(Folyt. köv.)

irányt, melyet a kormány követ, hogy elsősorban azon áldatlan helyzetből, a melyben immár több, mint egy éve tengődünk, az országot kivezesse és az egész vonalon meglazult tekintélyt helyreállítsa, a mely nélkül üdvös kormányzás nem képzelhető.

A mit e téren tenni, vagy mondani fogok, az meggyőződésemnek a folyománya lesz és épp azért tisztelni fogom tudni másnak a meggyőződését is, ha az azon korlátok között nyilatkozik meg, a melyeket nézetem szerint minden igaz hazafinak, ki alkotni és nem rombolni akar, betartani kötelessége, főleg, ha súlyt fektet arra, hogy meggyőződését más nézetben levők is komolynak vegyék. Hiszen mindnyájan magyarok vagyunk és kell, hogy megbecsüljük egymást.

Természetes, tisztelni fogom a törvényhatóság autonóm jogkörét, a mint az másképp egy alkotmányos országban nem is képzelhető. Sőt örömmel fogok felhasználni minden alkalmat arra, hogy az önkormányzat iránti tiszteletemet és alkotmányos érdekeimet kitüntessem.

A közigazgatás elsősorban az én igen tisztelt barátom, buzgó alispánunk hatásköre. Reám az ellenőrzés feladata hárul, a melyet könnyít az, hogy a korrupció, e sokhelyütt divatos betegség, a mi megyénkben ismeretlen. Meg vagyok győződve arról is, hogy az egész tisztviselői kar, vármegyénk iránti szeretettől áthatva, buzgó odaadással fogja szolgálni megyénket és az államot.

Úgy óhajtom az ellenőrzést gyakorolni, hogy az illetékes tényezőknek teljes egyetértése mellett közös erővel oda hassunk, hogy a kor kívánalmainak megfelelőleg, közigazgatásunkat lehető gyorsá, hatékonyá tegyük és főleg a törvények-, rendeletek- és intézkedéseknek pontos végrehajtására fektessük a súlyt.

Meggyőződésem, tekintetes törvényhatósági Bizottság, hogy az igazságos, gyors, pártatlan, de *erélyes* közigazgatás a legbiztosabb eszköz arra, hogy megelégedést teremtsen a közönségben.

Azonkívül egy nem tiszta magyarajkú vármegyében, mint a minő megyénk is, a közigazgatás a nép előtt a magyar állam szimbóluma, annak megtestesülése. Oly magaslatra kell tehát azt emelünk, hogy az tiszteletet, tekintélyt és szeretetet tudjon szerezni a magyar állameszmének, a melyen minden rosszakaratú ármánykodás megtöri, megakad.

Nem képelek egy országra nagyobb csapást, mint ha a közélet, a társadalom felekezetei szerint kialakul; épp azért: sem működésben, sem a társadalmi téren — bár tartom magam felekezetem hű fiának — vallás- és felekezeti különbséget nem ismerhetek.

Nagy súlyt helyezek arra, hogy minden felekezet egyházi férfainak és különösen ő Nagyméltósága Valyi püspök úr jóakarátát és közreműködését a megye érdekében megnyerjem, mert csak ha teljes az összhang az intelligenciánál, lehet célzt érni és haladni.

Szomorú dolog — de való, — tekintetes törvényhatósági Bizottság, hogy mostoha talajú és éghajlatú megyénkben nincs gazdaság, nincs jólét. Szegények vagyunk valamennyien és csak a szegénység fokában van közöttünk különbség. Igaz, hogy bennünk is volt hiba, a mennyiben bízva a jobb jövőben, nem számoltunk a változott viszonyokkal, de tagadhatatlan, hogy az állam részéről eddig értünk nem történt semmi. Elvesztettük a kerületi táblát, a váltótörvény-széket és a szerencsétlen irányban épített kassa-oderbergi vasúti vonal folytán megszüntünk az északnyugati vármegyék bevásárló piacza lenni. A minek eredménye, hogy városaink ipara- és kereskedelmének állapota elszomorító, mezőgazdaságunk helyzete pedig az ismert egyéb okok miatt is megdöbbentő. Úgy állunk ma, hogy iparunk nincs, a kisiparos-osztály kiháló felben, népünk pedig Amerikában metelyeződik állam- és társadalomellenes eszmék által annyira, hogy nagy kérdés, kívánatos-e magasabb szempontból a hazatérése?

Nyíltan kimondom, hogy ez volt a döntő motívum elhatározásomnál, midőn a kormányelnök úr kitüntető felszólítására és barátaim sürgető kérelmére ezen állást elfogadtam.

Azt állítják ugyanis barátaim, hogy érzésem van a közigazgatási ügyek iránt. Nem tudom, igazuk van-e vagy nincs, az majd elválik, de annyi tény, hogy azon szilárd elhatározással vállaltam el ezen megtisztelő állást, hogy egész erőmből dolgozni, munkálkodni akarok szeretett vármegyém felvirágzásán.

A munkában, kerülve minden fészélyességet, fényűzést, egy társadalomra fogok iparkodni egyesíteni mindnyájunkat, hogy így együttes erővel próbáljuk pótolni a mulasztottakat és megmenteni a még megmenthetőket.

Soha nem voltam az állami mindenhatóság híve, mert azt tartom, hogy társadalmi öntevékenység nélkül nincs haladás, nincs maradandó alkotás, de ha a társadalom annyira elerőtlenedik, mint nálunk ország-szerte és különösen megyénkben, akkor kötelessége az államnak is segítségére sietni, sőt ma e támogatás nélkül képzelhetetlen nálunk a javulás. Nagy szerencsének tartom ezen szempontból is, hogy megyénk dísz: *Berzeviczy Albert* ő Nagyméltósága a kormányban kiváló helyet foglal el, és ismerve vonzalmát, szeretetét minden iránt, a mi sárosi, tudom, hogy érdekeinknek hathatós támogatója lesz a kormánynál.

Felülemelkedve minden kicsinyes szemponton, teljes pártatlansággal akarom szolgálni minden téren az igazságot, mert hitem, hogy így felelek meg legjobban azon bizalomnak és megtisztelő akaratnak, a melylyel a kormánytól és a megye közönségénél találkoztam.

Ezen munkákhoz kérem én az önök baráti odaadó támogatását, mert e nélkül bármily igyekvő munkálkodás meddő dolog marad, úgyis az önök érdeme lesz az, a mit elérünk, nem az enyém, a ki csak kötelességét kívánja híven teljesíteni e helyen. Ajánlom magam jóindulatukba és barátságukba.

A zajos tetszésnyilvánításokkal gyakran megszakított székfoglalóbeszéd után a közönség új főispánját szünni nem akaró ovációban részesítette. A hosszasan tartott eljenzés lecsillapultával ősi szokás szerint a vármegye főjegyzője, *Bánó Aladár*, a következő nagy hatást keltett beszédet tartotta:

«Méltóságos Főispán Úr!

Tehtetes törvényhatósági Bizottság!

Alkotmányos ősi szokásnak hódolva jött össze ma Sárosvármegye közönsége, hogy koronás királya által legkegyelmesebben kinevezett főispánját az ősi hagyományhoz híven, alkotmányos székébe iktassa.

Ezen ősi székház természet s vele együtt egész Sárosvármegyét ezen alkalomból betöltő lelkesedés és osztatlan öröm erőforrását abban leli, hogy Méltóságod személyének megválasztásában a legfelső fejedelmi kegy — magas kormány bizalma — és e vármegye közönségének szerete és tisztelete oly harmonikusan egyesül.

A vármegye közönségét ezen ünnepélyes pillanatban eltöltő lelkes érzelmeknek halavány tolmácsa kíván gyenge szavam lenni, a midőn Méltóságodat — a tisztemhez kötött hagyományos szokáshoz híven — Sárosvármegye közönsége nevében lelkem egész melegevel tiszteletteljesen üdvözölöm!

S a midőn ezt teszem, s a midőn Sárosvármegyének Méltóságod által most elfoglalt főispáni székére tekintek, önkéntelenül is a régen mult idők emléke tűnik fel lelki szemeim előtt, oda tér vissza lelkem, hogy a jelen ünnepélyhez kellő ihletet, lelkesedést mérítsen s hálás kegyelettel adózzék a porladozó ősök dicső emlékezetének!

«Mert a boldogsághoz kevés csak a jelen, — a multon épül az s az emlékezeten!»

Úgy érzem, mintha ezen foszlányaiban is dicső zászló, e vármegye szent ereklyéje és két évszázad előtti véres harcainak közvetlen tanúja, megleveníté lelki szemeim előtt egykori viselőjét, Méltóságodnak e székben legdicsőbb elődjét, a fejedelmi ifjút: felsővadászai II. Rákóczi Ferenczet. Ki midőn a csehországi jezsuiták nevelése alól a neuhausi kolostorból kiszabadulva, Lipót császár kegyelméből nagykorúságát 1694. tavaszán még időnek előtte elnyeré és ez által ősi javainak élvezetére és családi jogainak törvényszerű gyakorlására feihatalmaztaték. első kötelességének tartotta, hogy a 12 éves kora óta nem látott hazájába visszatérve, dicső őseitől reá szállott örökét, Sárosvármegye főispáni székét elfoglalja.

E lépésben őt is az ősök iránti kegyelet, a rég nem látott hazája iránti szeretet s ősi jogaihoz való ragaszkodás vezérelte.

E vármegyének évkönyvei megörökítették azon kitörő örömet és lelkesedést, melylyel a sárosmegyei Karok és Rendek fényes nevű örökös főispánjuknak ezen szándékáról vett értesítést fogadták. Nyomban

gyűlést hirdetve, küldöttséget menesztének az országba közeledő ifjú fejedelem elé, kérvén, hogy a beiktatásnak máris rövidre kitűzött határidejét a kellő díszszel való fogadtatás előkészíthetése végett halaszssa későbbre.

Mire a fejedelemnek az volt valóban fejedelmi válasza, hogy a beiktató gyűlést a kért határidőre, június hó 3-ikára elhalasztja, de azt nem a megye székhelyén, Eperjesen, hanem otthonában, nagysárosi várkastélyában kívánja megtartani.

És látom erre a sárosi és makoviczai uradalmakban miképen folynak az előkészületek s a nagy nap elérkezével miként vonulnak fel Sárosvármegye urai, a birtokos-osztály színe-java, ősi családok ivadéka — akkor még régi fényökben tündöklők!

Látom, mint vonulnak fel a szomszéd törvényhatóságok: Kassa, Bártfa, Hű Szeben, Eperjes, Torna, Zemplén és Szepes díszes követei.

Hallom, mint olvastatik fel a régi szertartásnak hívsége okából a megyei protocollumból a fejedelem néhai atyja főispáni beiktatásának sorrendje, s miként állapítatik meg ennek alapján tizenegy pontban a főispáni hitlevél.

Megelevenedik előttem kapivári Kapy Gábornak, az agg főnemesnek a fellegekkel dacoló Kapf-várunk egykori büszke urának daliás alakja és látom, miként sorakoznak kíséretébe gr. Erdődy György, br. Szirmay István, Kelemesi Melcer János, Berzeviczy László, Sztankay János s még számosan.

És látom, az agg főúr e fényes küldöttséggel miként viszi és nyújtja át a hitlevelet s miként hívja meg a Karok és Rendek nevében a gyűlésben való megjelenésre a beiktatandó ifjú főispánt.

És látom erre, miként lép be fényes kíséretével a kastély palotájába a gyöngvörű fejedelmi ifjú, nemes arcának viruló szépségével, dőlczeg termetén német öltözék helyett drágakövekkel ékes fényes magyar díszben, kardosan, gyöngyös arany buzogánnyal kezében.

Megreszketteti lelkemet az erre kitörő örömrival és megcsillannak szememben a Rákóczi-ház kipróbált régi híveinek örömkönyei, melyeket rég nem látott s már-már elveszítettnek hitt «kis urok» viszontlátása fakaszt szemekemben.

Hallom gr. Erdődy György helytartónak, majd Úsz Gábor megyei főjegyzőnek üdvözlő szavát, hallom az ifjú fejedelemnek érczes hangját, a mint az ország törvénykönyvét kezében tartva, felolvassa belőle a főispáni esküformát és ünnepélyesen hitet tesz reá.

És ezeknek behatása alatt úgy érzem, mintha e teremben az imént felhangzott eljennivaló kérés századok után megújuló visszhangja lenne ama háromszoros vivat-kiáltásnak, melylyel az akkori Karok és Rendek érczes hangja megrengette a nagysárosi kastély ősi falát.

Oh de régen elmúlt ez a dicső korszak, s az ezután következett viszontagságos nehéz idők, a belviszályok, az elnyomatás véres harcrai az akkori nemzetfentartó elemet erősen megtizedelte.

De bármennyire megnehezült az idők járása fölöttünk, megmaradt kebleinkben egy kiférthatatlanul, és ez: a dicső ősök emlékéhez, az őket övező megszentelt, tradícióhoz való kegyeletel ragaszkodás, s ezen kegyeletnek legszebb virága: a belőle fakadó hazafias lelkesedés!

Ezen érzem az, mely a ma elharapódzott üzleti világból felemel és megnesesít

Ezen érzem hozta össze ma is, e zordon téli időben vármegyénk színe-javát — szomszédos törvényhatóságaink küldötteit, — közel- és távolból érkezett kedves vendéginket, hogy ezen ősi hagyományoknak hódolva, Méltóságodat ezen vármegye — dicső elődökben oly gazdag — főispáni székébe iktassa.

Ezen érzem eleveníti fel kebleinkben a rég elmúlt idők álomképeit, fokozza hazafias lelkesedésünket és határtalan örömlenket a felett, hogy magas kormányunk bizalma Méltóságodban ezen vármegyének egyik lelki tulajdonukban oly gazdag hű fiát állította kormányzatának élére s éppen ezért teljes megnyugvással a szebb jövőbe vetett reménnyel és bizalommal üdvözöljük Méltóságodat!

És mindezeknek zálogául, reméljük, hiszszük, sőt a Gondviselésbe vetett erős hitünk az, hogy Méltóságod áldásos kormánya alatt be fog teljesülni a költő szava, — és mindannyian a közjóra irányzott harmónikus együttműködésbe összeolvadva, megbékült kebelrel el

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az újul izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli cséggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

tojuk mondhatni századokon át sokat szenvedett hazánkról és vármegyénkről a költővel, hogy:

Áldás éri és szerencse mindenütt,
A hol eddig véremészítő seb feküdt;
Arca, mely az ősi bútól halovány,
Felderülend, mint a napfény vész után!

Ebbeli érzelmeinknek és hitünknek garanciája nemcsak Méltóságodnak az imént elhangzott hitvallása — e vármegyének belső óhajaival oly híven találkozó gyönyörű programbeszéde, és különösen azon körülmény, hogy Méltóságod egy oly kormány bizalmának letéteményese, a mely kormány programjának sarkkötő az igazi szabadelvűség képezi s a melynek főcélja az önértelmes magyar nemzeti államnak megszilárdítása.

De bizalmunknak legteljesebb garanciája Méltóságodnak mindnyájunk által — úgyszólván bölcsőjétől kezdve ismert, — munkakedvvel, tetterővel, minden kiváló lelki tulajdonokkal ékes kimagasló egyénisége, széleskörű tudása, nemes jelleme és szívósága; s ez volt oka annak is, hogy magas kormányunk bizalma Méltóságodat minden szerénysége s vonakodása dacára Cincinnatusként szólította e vármegye kormányzatának élére, ősi javaiban szeretettel forgatott ekéje szarvától.

A legteljesebb bizalommal bízzuk közügyeink intézését Méltóságodra, mert tudjuk, hogy Méltóságodat számos, elválaszthatlan ősi kapcsok fűzik ezen vármegyéhez és átérezzük mindnyáján, hogy valamint a Méltóságod bölcsőjét egykor befogadó ősi kastély viharedzett bástyája szilárdan áll e vármegye földjén, és valamint a Méltóságod erdőségeinek ősi fái mélyen gyökereznek vármegyénk talajában: épp oly mély és elválaszthatlan gyökeret vert Méltóságod kiváló egyénisége mindnyájunk szívében, és meg vagyunk győződve, hogy viszont e vármegye szeretete Méltóságod nemes kebelében!

Mindezekért tehát, Méltóságod egyszerűségében nemes egyéniségéhez legméltóbban, Vörösmarty e szavaival végzem üdvözlésemet, hogy:

Mintha nem östől származnál: légy tetteid által
Őse családodnak — s a haza áldani fog!

A lelkesedéssel és figyelemmel hallgatott szép beszéd után Fest Lajos volt országgyűlési képviselő indítványozta, hogy mindkét beszéd jegyzőkönyvileg megörökíttessék s kinyomatva szétosztassék. A közgyűlés az indítványt nagy lelkesedéssel magáévá tette s a főispán határozatilag kimondotta. Végül a jelenvoltaknak még egyszer köszönetet mondván, az ülést bekezesztette.

Délben a «Fekete-sas» nagytermében körülbelül 300 főből álló társaság díszbédre gyűlt össze. Az impozáns kinézésű teremben a társadalom majdnem minden kiváló képviselője jelen volt. Az érkező főispán dörgő eljenzés fogadta, mire ő Szmezsányi Jenő közgazgatási bírósági tanácselnök és Péchy Zsigmond abauj-tornavármegyei főispán közt az asztalfőn foglalt helyet. A díszbédén természetesen felkőszöntőkben sem volt hiány, melyeknek elsejét a főispán mondta a királyra s a felséges uralkodóházra. Tahy József alispán a főispánt, Bujanovics Gyula képviselő pedig a kormányt köszöntötte fel. Legnagyobb hatást azonban a főispán filozófiai mélységű s kiváló szónoki képességre valló beszéde tette a vármegye közönségére:

„A népek, államok, nemzetek és társadalmak felvirágzása, boldogulása — úgymond — attól függ, hogy az azt alkotó egyedek többsége feladata magaslatán áll-e, tisztában van-e elérendő céljának és mennyi energiát és kitartást fejt ki célja elérésénél. Az egész történelem nem más, mint ezen irányzatok és az azok körül kifejlődött harcok, küzdelmek leírása. Mi, e vármegye lakosai sem vonhatjuk ki magunkat ezen szabály alól, a mely tán az egyedül kivételt nem ismerő. A mi boldogulásunk is attól függ, mennyi erélyt, mennyi kitartást fogunk munkánknál kifejteni. Vármegyénk multja tanúbizonysága annak, hogy őseink feladatuk magaslatán álltak; a mi helyzetünk azonban sokkalta nehezebb, mert míg egyrészt itt vannak a nagy szociális problémák, másrészt a mi kötelességünk, hogy a magyar nemzeti állameszme biztos talajává, annak védbástyájává tegyük megyénket. Ha végig tekintünk ezen a fényes társaságon, megkapjuk a kétségtelen feleletet arra, hogy e megye közönsége feladatának megfelelni képes, csak akarnia kell. Ha azon magasfokú intelligenciát, azon erőt, a mely — hája az Égnek — ma is meg van, egyesítjük egy közös célban, úgy megtaláljuk a biztos utat, a mely a siker felé vezet. Én úgy ismerem e megye közönségét, hogy az a megye határán túl is vezérszerepre van hivatva, épp azért rendületlen a hitem e vármegye felvirágzásában. E vármegye közönségére emelem poharamat, kívánva neki boldogulást és megelégedést.“

Felkőszöntőket mondtak még dr. Mária Béla a szomszéd törvényhatóságokra, dr. Desseffy István dr. Vályi Jánosra s a vármegye papságára valláskülönb-

ség nélkül, Bornemisza Lajos országgyűlési képviselő hatásos szavakban a véderőre, mire Mikulicz-Radeczky Valér, a 67. sz. gyalogezred parancsnoka s a helybeli honvéd-zászlóalj parancsnoka, Koncz alezredes, válaszoltak, kik szép szavaikkal mindketten nagy lelkesedést keltettek, különösen az előbbi, ki, bár idegenszerű hangsúlyozással, de ékes szavakkal emelt poharat a vármegyére s annak polgárságára, — dr. Rosenberg Teofil a vendégnotabilitásokat s a volt főispánokat, Rakovszky Endre abauji alispán a vármegye közönségét, Korányi Antal prépost-főesperes a vármegye országgyűlési képviselőit, dr. Flórián Károly jogtanár pedig a főispánét s a vármegye hölgyeit köszöntötte fel; végre Dobránszky sírokai plébános is mondott ékes versekben szép felkőszöntőt, a melyben aposztrofálva a főispáni széket, mint a nagy Rákóczi örökét, áldást kíván a hazára, e vármegyére s annak nemesszívű új főispánjára. A bankett alkalmából többrendbeli üdvözlő-távirat is érkezett. Így dr. Berzevicsy Albert v. b. t. t., vallás- és közoktatóügyi minisztertől, Hodossy Imre országgyűlési képviselőtől, Bubicz Zsigmond megye-püspöktől, Csáki Zeno gróf székesi főispántól és másoktól.

Meg kell még emlékeznünk a jan. 11-ikén este tartott táncmulatsággal egybekötött társasvacsoráról is, a melyen uralkodó általános kedélyesség és jókedv a résztvevőknek — hisszük — még sokáig emlékezetében marad. Különösen kitűnt a főispánéknak kedves, szeretetreméltó modora, ki majdnem az egész multság alatt a közönség közé vegyülve beszélgetett a résztvevőkkel. Az első négyest 56 pár táncolta.

A bártfai Vöröskereszt-fiókegylet húszéves jubileuma.

(r. l.) Lélekemelő, szép ünnepségek keretében ment végbe vármegyénk legrégebb Vöröskereszt-fiókegyletének húszéves jubileuma Szombaton, január 9-ikén reggel érkeztek az idegen vendégek, kik magánlakásokban szállásoltattak el. Képviselve volt Eperjes, Kassa, Miskolc, Késmárk, Igló, Zboró, Kisszében, Csány stb. Ugyanezen vonattal érkezett az eperjesi háziest zene-kara és 10 órakor megtartott az esteli díszelőadás főpróbája. Délután 2 és fél órakor az új városháza díszes tanácstermébe gyülekezett az egyletnek mintegy 130 tagja, a vendégek és nagyszámú városi közönség. Pontban a kitűzött időben a fiókegyleti tisztikar, élén Tahy Istvánné elnök, Rhódy Alajos társelnök és Vas Antalné alelnökkel, elfoglalta helyét és megkezdődött a díszközgyűlés, melyet megelőzőleg a jelenvoltak között Arany Dezső jegyző díjtalanul osztotta ki az általa ez alkalomra írt és az egylet húszéves történetét magában foglaló füzetet. Tahy Istvánné emelkedett szellemű, a multra való emlékezés és utalással tarkított, gyönyörű megnyitóját után Rhódy Alajos polgármester mondotta el díszbeszédét, mely remek eszmemenete, gazdag eszmei tartalmával mélyen meghatotta a hallgatóságot. «Tenni, cselekedni, áldozni a jótékony közczélokért, szenvedő embertársaink javára: ez a társadalom tevékenységének a legszebb és legnemesebb feladata. Emberszeretet! Ez a nagy varázsszó az, mely hódító erejével, hála Istennek, korunkban oly bámulatos és öröndetes haladást mutat fel minden téren, a civilizált társadalom összes köreiből és alakulásaiban. Ez a varázsszó keltette életre, úgymond, a Vöröskereszt-egyesületet is, melynek a bártfai fiókegylet csaknem keletkezése óta tevékeny élő törzstagja. A multban az emberi szenvedélyek szülte háborúkban a megsemmisítés volt a főterekvés és «jaj volt a legyőzötteknek!» Ma, a tevékeny szeretetnek eszméje, az emberi szenvedélyek legiszonyúbb kitérésében, a véres háborúkban, mint engesztelő Gényusz jelenik meg, ott lebeg a küzdők felett, leszáll hozzájuk, hogy gyógyítsa a sebet, enyhítse a fájdalmat, hogy ápolja azt, a ki hazájáért és királyáért vérzik. Lehet-e annál szebb feladat, mint ápolni azt, a ki hazája iránti szeretetének áldozata lett?!... S ha az önfeláldozás a harctéren: szent kötelesség, az itthonmaradottakra nézve a segítség: szent parancs. Főnséges az egyik, angyali a másik! Felemlítvén még, hogy a fiókegylet mily szépen gyarapodott s hogy a kórház javára 1000 koronás alapítványt tett, végül a város hölgyeit aposztrofálja, hogy ezentúl is ők legyenek a közjótékonyaság angyalai és hű sáfárjai. A polgármester beszéde felvillanyozta a kedélyeket és szűnni nem akaró taps és eljenzés követte. Beszéde az elnök indítványára egész terjedelmében a jkvbe iktatott Miután még felolvastattak a központi igazgatóság, Nyíry Sándor honvédelmi miniszter, Babarcsi Schwarzer Ottó, a választmányok, fiókegyletek üdvözlő iratai és sürgönyei Tahy Istvánné elnök a díszközgyűlést bekezesztette s nyomban meg is nyitotta a rendszeres XX-ik közgyűlést. Arányi Dezső jegyző felolvasta évi jelentését, melynek eszméit gyönyörködve

fogadta a közgyűlés és dr. Árje Fülöp indítványára szóról szóra a jegyzőkönyvbe felvenni rendelt. A folyó-ügyek elintézése után elnökül újra Tahy Istvánné, titkáru Arányi Dezső választottak.

Este 7 órakor volt a díszelőadás. Régen láttak Bártfán ily impozáns nagy közönséget. Az óriási díszterem zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel. Valóságos theatre parée volt. A hölgyek ragyogó toalettekben, az urak fekete-frakkos serege, tarkítva díszgyenyruhákkal. Megkezdődött az előadás. Az ünnepi nyitány végén fellebbent a függöny és következett megfelelő zenekísérettel, fényes, színes világtással a dr. Glück Jónás által írt Prológ előadása. Megjelentek sorban a «Háború» (Ágh Árpád), «Nyomor» (Arányi Dezsőné), «Béke» (Krajcsovich Ilus), «Munka» (Tóth Miklós), «Vöröskereszt» (dr. Glück Jónásné), végül pedig egy remek tabló, a Vöröskereszt apotheosisa. Riadó taps jutalmazta az előadókat és a szerző is többszörös kihívás- és tapsban részesült. Ezt követte a «8-ik pont» francia vígjáték, melyben Ágh Árpád, Waldmann Janka és Arányi Dezső remekeltek. Bájós volt kisebb szerepében Sztoklász Anna. Az előadást Müller remek zenéjű «Szerelmi varázssítal» című operetteje rekesztette be. Kepes Ferenczné a bérlőnő, Perlmann Márk a Péter és Arányi Dezső a borbély szerepét adta; a korcsmárosné Arányi Dezsőné, Margitot Thuróczy Ilonka, Lajost Mihalovits József, a kart hat fiatal ember és hat kisasszony játszották. Vége-hossza nem volt a tüntető tapsoknak. Kepesné bájosan énekelt, Perlmann ragyogtatta szép tenorját és Arányi legjobb mókáit szedte elő a borbélyszerep fűszerezésére. Thuróczy Ilonkát — a kedvelt zongoraművésznőt már megjelenése alkalmával riadó taps fogadta s nagy otthonossággal, kedvesen csevegte el kis naiv szerepét. Feledhetlen derűséget keltett Arányiné komikus alakítása és frenetikus taps viharzott, mikor tréfás dalát elénekelt. Őszintén szólva, ritka vidéki városban lehet ilyen előadást látni. A színpadi berendezés mintaszerű, elegáns és fővárosi nivón álló volt. A szereplők játéka, a kosztümök, minden kifogástalan. Fél 10 órakor kezdődött a tánc. Árje Fülöp dr. főrendezése alatt. A csárdásokat cigányzenekar, a kőrtáncokat s négyeseket a katonazene játszotta. A táncrend a vöröskereszt jelvényével ellátott csinos kis kényveskét ábrázolt. Az első négyest 64, a másodikat 48, a harmadikat 44 pár táncolta. Rendkívüli animóval, tüzesen, fáradhatlanul folyt a tánc. Az utolsó párok reggeli 6-kor távoztak.

Lélekemelő, szép multság volt ez a húszéves jubileum. Gratulálunk a buzgó elnökségnek s a rendezőknek!

Eperjesi Széchenyi-kör.

Felolvasó-estély. A Széchenyi-kör magyar-irodalmi szakválasztmányja jan. 13-ikán tartotta meg a karácsonyi szünet utáni első felolvasó-estélyét, melyre, sajnos, a kellemetlen szeles időjárás miatt csak mérsékelt számú közönség jelent meg, jöllehet a műsort telt termet érdemelt volna. Vöröss Sándor koll. főgimnáziumi tanár olvasott fel Reviczky Gyula szerelméről. Az oly korán elhunyt nagytehetségű, rokonzenes poéta sorsa csupa martíromság volt. Édesanyját korán elvesztette, atyja nemcsak, hogy nem törődött vele, hanem még kis örökségét is elköltötte. Így a költő magára volt hagyatva kor ifjúságában (melyet Pozsonyban töltött) épügy, mint férfikorában. Nem csoda, ha ily viszonyok közt az a világfájdalom kifejlődött benne, a mely egész poézisét jellemzi s a melynek egyik legkarakterisztikusabb ötlete az a mondas, a melyet a költő budapesti síremlékére is rávéstek: «A világ csak hangulat». A felolvasó könynyed, élvezetes modorban, sok, a költő termékeiből vett idézetekkel tarkítva, beszélte el Reviczky élete folyását és szerelmeit. A pozsonyi diákkori ábrándot, a kis szőke leányt, később egy fejlettebb szépség követte, mikor pedig a poéta tüdejében már a gyilkos kór emésztett, akkor fejlődött ki benne a harmadik ideál iránt való olthatatlan szerelme, a mely elkísérte őt halálos ágyáig. A kedves felolvasást a közönség zúgó tapssal honorálta. Ezt megelőzőleg Meskó Károly theologus szavaltta el Csengey Gusztávnak «Kórházban» című költeményét, a teljes elfo- gultsággal határos érzékenységgel.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány január 20-iki háziestjének műsora:

1. Nyitány: ADAM: «Wenn ich König wär» cz. operájából. Előadja: Kohout Lipót karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67. sz. gy.-ezred zenekara.
2. «Vacsora után.» Párbeszéd. Irta ZAZA. Előadják: Eöttevényi Nagy Olivérné Kvassay Annuska úrnő és Vöröss Sándor úr.

3. Magándal a «Traviata» című operából. Éneklő a Kör vendége: Langsfeld Géza úrnő; zongorán kíséri Krausz Soma úr.
4. LAVOTTA J.: a) «Első szerelem»,
b) «Lakodalmás táncz». Czimbalmos előadja: Obál Béla úr.
5. Ábránd: SMETANA: «Die verkaufte Braut» című operájából. Előadja: Kohout Lipót karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67. sz. gy-ezred zenekara.
6. Duett: a) VERDI: «Trovatore»,
b) VERŐ: «Ezer év» című művéből. Éneklők a Kör vendégei: Langsfeld Géza és Topscher Anna úrnők. Kezdeté est 6 órákor.

Kérelem. A műsor teljes befejezése előtt, a közreműködők zavarásának elkerülése végett, ne tessék távozni.

Az igazgató-választmány határozata szerint zeneesték alkalmával az olvasó- és üléstermen, az úgynevezett művész-szobán átjárni vagy azokban tartózkodni nem szabad.

A testület tagok helyéül az igazgató-választmány az u. n. paradicsomot és az I. számú ajtó mellett levő tért jelölte ki. A II. és III. számú ajtóknál, továbbá a tanítónőképző-intézetek helye mellett levő tér a rendes, illetve családtagok számára van fenntartva.

Hangverseny a singléri tűzkárosultak javára. Jan. 23-ikán (szombaton) rendezi a Kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya jótékony célú hangversenyét a Vigadóban, melynek műsora a következő:

1. Nyitány: THOMAS: «Mignon» című operájához. Előadja Kohout Lipót karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67. sz. gy-ezred zenekara.
2. Dal az «Aranyvirág»-ból. Éneklő a Kör vendége: Bárdos Irma úrnő, zongorán kíséri Krausz Soma úr.
3. a) SVENDSEN: «Romance»,
b) WIENIAWSKI: «Scherzo Tarentelle». Hegedűn előadja a Kör vendége: Füredi Sándor úr, zongorán kíséri Krausz Soma úr.
4. «A csipkerózska.» Irta SAS EDE. Előadja Farago József úr.
5. WIENIAWSKI: «Polonaise brillante». Hegedűn előadja a Kör vendége: Füredi Sándor úr, zongorán kíséri Krausz Soma úr.
6. ABT: «Kakuk-dal». Éneklő a Kör vendége Bárdos Irma úrnő, zongorán kíséri Krausz Soma úr.
7. Egyveleg MEYERBEER: «Der Nordstern» cz. operájából. Előadja: Kohout Lipót karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67. sz. gy-ezred zenekara.

Kezdeté 8 és fél órákor este.

Helyárak: Földszinti I—III. sorban, továbbá a jobbkarzaton 2 kor., a IV. sorban és a balkazaton 1 kor; állóhely 50 f.; tanulójege 30 fillér.

A jótékony cél érdekében kéri a Kör a közönség szives támogatását.

Jegyek előre válthatók Kósch Árpád egyl. pénztárosnál és este 8 órától a pénztárnál.

A következő háziesték:

1904. január	27-ikén:	Felolvasás.
február	3-ikán:	Zeneeste.
"	10-ikén:	Felolvasás.
"	17-ikén:	Zeneeste.
"	24-ikén:	Felolvasás.
márcz.	2-ikán:	Zeneeste.
"	9-ikén:	Felolvasás.
"	16-ikén:	Zeneeste.

Eperjes-Prešov a képviselőházban.

A katonai hatóságoktól «Eperjes» («Prešov») címzéssel érkező megkeresések kérdése és az e tárgyban városunk képviselőtestülete által hozott hazafias határozat általános érdeklődést keltett, a mennyiben az ügygel a napi sajtó rokonszenvesen foglalkozott és a lapunk utolsó számában jelzett képviselőházi interpelláció is megtörtént. Az itteni függetlenségi 48-as párt felkérése folytán ugyanis Szatmári Mór orsz. képviselő, az országos függetlenségi 48-as párt egyik rokonszenves, agilis tagja, igen szépen megokolt, temperamentumos, az ellenzék által gyakori élénk helyeslésekkel kísért s az egész Házban általános érdeklődést keltett beszéd kapcsán interpellálta az ügyben a belügyminisztert és csak sajnálhatjuk, hogy a napilapok csak kivonatosságnál állnak az interpellációt s így városunk közönsége azt a maga teljességében meg nem ismerheti. A belügyminiszter válasza nem volt ugyan kielégítő, de mindenesetre arra enged következtetni, hogy a dolog a jövőben kedvező fordulatot vesz. A miniszteri válasz azonban városunk képviselőtestületét megleckéztette, azt mondván, hogy ez utóbbi oly jogokat

arrogált magának, a melyekkel csak törvényhatósági joggal felruházott város bir, az egészét csak népszerűség hajhászásának tünteti föl. Az interpelláló képviselő ezen meg nem érdemelt gáncot nem hagyta szó nélkül, hanem városunk képviselőtestületét talpraesett viselkedésben védelmezte. Szatmári Mór orsz. képviselő köszönetet érdemel városunk közönségétől úgy az interpellációért, mint a városunk képviselőtestületét ért gáncs érelyes visszautasításáért, és mi is kedves kötelességet teljesítünk, midőn az ez ügyben kifejtett buzgalmaért elismerésünknek kifejezést adunk. Egyben — miután az újságok a viszontválaszt egyáltalában nem hozták — annak városunk közönségét különösen érdeklő egyik passzusát lapunk olvasóinak tájékoztatás végett az alábbiakban szószertint közöljük:

«A miniszterelnök úr olcsó népszerűsködének nevezi az Eperjes városa részéről azt, hogy úgy jár el, a hogy eljár. Hát hogy jár el Eperjes város képviselőtestülete? A magyar törvény intézkedését tartva szem előtt a magyar állam: szuverénitását álláspontjára helyezkedve. Engedelmet kérek, a magyar törvényhozás termében miniszterelnöki székéből talán még sem járja az ilyen eljárást olcsó népszerűsködének nevezni. És ha úgy áll a dolog, a mint áll, hogy a katonai hatóság illetéktelenül és jogtalanul használta azt a címzést, akkor ne méltóztassék büntetni Eperjes város képviselőtestületét, hanem az lenne az eljárás helyes formája, hogy világoztán fel a katonaságot, hogy tessék neki ebben a konkrét esetben is a helyes és törvényes címzést alkalmazni s akkor Eperjes városa a megkeresést végre fogja hajtani. Ismétlem, hogy Eperjes városának megdorgálása vagy bármiféle rendreutasítása a magyar törvényhozás tekintélyének a sérelmét jelenté ebben a dologban.»

HIREK.

* **Katonai hírek.** A cs. és kir. 67. sz. gyalogezredhez kinevezettek tartalékos hadnagyokká: Kern Ferencz dr. Debreczeny Bernát, Plander Géza, Doleschall József, Reich Gusztáv, Vécsey Mihály, Boér Jenő, Göldrich Károly; tart. hadapród-tiszt helyettesekké: Vrablovich Géza, Bottenstein Zsigmond, Szabó Kálmán, Kurcz Izidor, Weisz Gyula, Groszmann Sámuel; tart. hadapród-örmmestereké: Gergely Sámuel, Lehoczky Arthur, Szombathely Kálmán, dr. Springer Zoltán. A 18 hadosztály-tüzérezrednél pedig Reiske Rudolfot tartalékos hadnaggyá, Egermann Miksát, Buszek Károlyt, Bulissa Károlyt, Timcsák Aladárt pedig tartalékos hadapród-tüzérezredesteké neveztek ki.

* **Az eperjesi ügyvédi-kamara** ezennel közhírré teszi, hogy Thuránszky Tamás lipótszentmiklósi ügyvédet saját kérelmére a kamara ügyvéd-névjegyzékéből törölte.

* **Gyászír.** Városunknak egy igen érdemes és tekintélyes polgára, Bergmann Nándor, január 11-ikén hosszú szenvedés után elhunyt. Tevékeny részt vett a helyi közhasznú ügyek intézésében s kiválóan érdemelt egyháza szolgálatában is. Temetésén városunk közönsége nagy számban s igaz részvétellel jelent meg. Elhunytáról a következő gyászjelentést kaptuk: «Öz. Bergmann Nándorné sz. Stock Terka — úgy a maga, mint összes rokonai nevében — a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelenti a legszeretőbb férjnek, Bergmann Nándor úrnak, Sárosvármegye törvényhatósága, Eperjes sz. kir. város képviselőtestülete tagjának és az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház presbyterének január hó 11-ikén d. e. 6¹/₂ órákor, hosszas és kínos szenvedés után élete 68-ik és legboldogabb házasságának 18 ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei január 13-ikán d. u. 3 órákor fognak a Fő-utca 111. sz. házából az ág. hitv. ev. egyház szertartásai szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra tétetni. Eperjes, 1904. január 11-ikén. Legyen emléke örök s nyugalma boldog!»

* **Nekrológ.** Öz. Csatáry Agostné szül. Lillia Anna január 16-ikán déli 1¹/₂ órákor hunyt el életének 80 ik évében. Temetése jan. 18-ikán d. u. 3 órákor lesz a Fő-utca 75. sz. házból.

* **Gyászírek.** Poloczék Pál, január 11-ikén, 68 éves korában Eperjesen elhunyt. Temetése a nagyszámú rokonság és a tisztelők mély részvételével jan. 13-ikán ment végbe Eperjesen. — Balogh Károly kir. számvizsgáló, a sóvári m. kir. főbányahivatal számvevőségének főnöke január 14-ikén, Budapesten, az Irgalmasok kórházában, 47 éves korában elhunyt. Tisztársait is lesújtó elhunyt alkalmából a főbányahivatal tisztikara is adott ki gyászjelentést.

* **Jótékonyág.** Gross Fülöp, peres-ügyéből kifolyólag 15 koronát adományozott az «Eperjes szépitésűt előmozdító egylet» javára.

* **Teaestély.** Az Eperjesi evang. gyámintézetű Nőegylet — diakonissza-alapja javára — február 1-jén a városi Vigadó helyiségeiben teaestélyt rendez. Jegyek árai: Üvegkarzat 3 korona, jobb- és balkarzatú ülő- s földszinti belépőjegyek 2 korona. Kezdeté 8 órákor. Jegyek előre válthatók Kósch Árpád üzletében és a teaestély előtt 7 órától a pénztárnál Felülfizetéseket köszönettel vesznek és hirlapilag nyugtáznak. Kik meghívót tévedésből nem kaptak, sziveskedjenek ez iránt a rendező-bizottsághoz fordulni. Az eperjesi farsang ez egyik legsikerültebb mulatsága elé nagy érdeklődéssel s várakozással tekintünk.

* **E. Nagy Olivérné monológja a színpadon.** Dr. E. Nagy Olivér jogakadémiai tanár neje — mint olvasóink bizonyára emlékezni fognak erre — a mult évi november hóban egy saját maga írta — rendkívüli tehetségre valló s frenetikus hatást gyakorolt — monológot adott elő a Széchenyi-kör egyik zeneestélyén «Szégyenlem magam!» címmel. Ez a kis magánjelenet most színpadra is került és pedig Pozsonyban, a hol Szendrey Mihály színgazgató a mult hétfőn adatta elő, Baróti Irmával, a szintársulat naivájával személyesítettven a monológban szereplő fiatal asszonyt. A kis darabról, mely után a «Ninon» cz. opera került színpadra Bárdossy Ilonával, a budapesti m. kir. Operaház tagjával, a pozsonyi lapok őszinte — s teljes mértékben ki is érdemelt — dicsérrel írnak s megemlítik azt is, hogy a távollevő szerző is lelkes ovációk tárgya volt.

* **A Széchenyi-kör január 23-iki hangversenyének műsorát** a mai számunkban közöljük. A közreműködők neve nem ismeretlen előttünk. Még fülünkben cseng Bárdos Ilona kedves éneke s alig egy éve, hogy Füredi művészies játékában gyönyörködtünk. Ha a hangversenynek a jótékonyág nem volna is czélja, mi hiszszük, hogy a nagyterem akkor is megtelnék műpártoló közönséggel, de most, midőn egy a tűzvész által sújtott község keserveinek enyhítésére gyűjti a Széchenyi-kör az áldozatkészség filléreit, meg vagyunk gyűződve, hogy nemcsak azok nem fognak hiányozni, a kik a Széchenyi-köri estéknek rendes látogatói, de ott fognak látni mindenkit, a ki a szépért lelkesedni s a csapások által meglátogatott község iránt részvétet érezni tud.

* **A kir. tanfelügyelők értekezlete.** Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter, mielőtt a készülő új kir. tanfelügyelői utastást életbeléptetné, a végleges szövegezés előtt a kir. tanfelügyelők közül mindazoknak, a kik az első ízben szétküldött alaptervezetet beható tanulmány tárgyává tették és erre vonatkozólag, mint a miniszter kijelenti, figyelemre méltó, értékes megjegyzéseiket közölték, alkalmat kíván nyújtani arra, hogy az új utastást közvetlen személyes szóbeli tárgyaláson jóll behatóan megvitathassák, s személyes tapasztalataikat s jogos kívánságaikat érvényesíthessék. E végből a miniszter az utastás tárgyalására folyó évi január 27-ikén Budapesten személyes elnökléte alatt értekezletet fog tartani, mely értekezletre Matavovszky Béla vármegyénk kir. tanfelügyelője is meghívott.

* **Nyugtázás.** Gross Fülöp úr egy peres-ügyből kifolyó kártérítés címén 10 koronát adományozott a Sárosvárm. Jót Nőegylet «Erzsébet»-árvaháza javára. Fogadja a nemesszívű adakozó a Nőegylet leghálásabb köszönetét Eperjes, 1904. január hó 14-ikén. Tahy Józsefné s. k., elnök; Florián Károly dr. s. k., titkár; Kósch Árpád s. k., pénztáros.

* **A Magyar Szent korona Országai Vöröskereszt Egylete** ezekben a napokban központi igazgatósági ülést tartott Csekonic Endre gróf elnökléte alatt, melyen őszinte köszönettel vette tudomásul az eperjesi Vöröskereszt főkegyesület hazafias ajánlatát, melyben mozgósítás esetére 12 sebesült harcos teljes gondozását saját költségén vállalta el. Meleg köszönetét fejezte ki ebből az alkalmából a cs. és kir. közös hadügyminisztérium is.

* **«1848/49-iki élményeim»** címen id. Tarts Résző megírta a Carnides-féle szepesi guerilla-vadászok szereplését a szabadságharcban. A rendkívül érdekes mű Sauter Pal kiadásában Késmárkon jelent meg. A könyvre — melynek minden adata személyes tapasztalaton nyugszik — már csak azért is fel kell hívunk közönségünk különös figyelmét, mert igen sok oly esemény leírását tartalmazza, a mely sárosi földön vagy ahhoz igen közel játszódott le. Így külön fejezetben szól a szerző a branyiszki csatáról, a gölniczbányai győzelemről, az Eperjes felé irányuló kéléjárásról és a radáci összeütközésről. A 112 oldalas munka ára 2 korona.

* **Kereskedők figyelmébe.** A postaigazgatóság a következőkre figyelmezteti a közönséget: Újabban mind gyakoribbá válik olyan szabályellenes levél- vagy levelezőlap alakú nyomtatványküldemények díjméréséklés mellett való postára-adása, a melyek nyomtatott szövegű, fize-

tésre való fölszólítást tartalmaznak, de a melyekben a fizetendő összeg *kézírással* van feltüntetve. Az ily nyomtatott fizetési felszólítások, az egyes címzettekől követelet tartozási összegekkel való kiegészítés által, ha ez *utólagosan kézírással*, vagy akár *mechanikai úton* történik, elveszítik általános nyomtatvány jellegüket és a postán csak levélként vagy levelező-lapként bérmentesítve továbbíthatók. Ha pedig a díjkedvezményes nyomtatvány-tarifa szerint bérmentesítve adatnak föl, föladásuk jövedéki kihágást képez. mert az ily küldemény a fönnálló postai szabályok értelmében személyes levelezésnek minősítendő. Az érdekelt körök figyelmét ezen körülményre annál is inkább felhívjuk, mert az említett küldeményeknek nyomtatványként való bérmentesítése és föladása által nemcsak akként éri kár a föladót, hogy a küldeményt a címzett nem kapja meg s annak bérmentesítési díja is kárba vész, de a föladó ezenkívül érzékeny pénzbírsággal is terhelhetik.

* **A «Máramaros» jubileuma.** A Máramaros-szigeten megjelenő *Máramaros* című politikai és közmívelődési hetilap ünnepet ült. F. évi első számával ugyanis ez a fontos kulturmissziót teljesítő élénk újság a 40-ik évfolyamába lépett. Negyven év egy lap életében rendkívül nagy idő, s valóban méltánylandó különösen akkor, ha az évek hosszú sora nem változtatja meg kitűzött céljait s hű marad multjának tradícióihoz Szívvel és örömmel üdvözljük a *Máramaros* a negyvenéves évtorduló alkalmából s őszintén kívánjuk hogy feladatait oly hűen és odaadón szolgálja és teljesítse a jövőben, a mint azt tette a multban. A jubileum alkalmából a *Máramaros* ünnepi számot adott ki, mely élénk és gazdag tartalommal jelent meg.

* **Hirlapirodalom.** Új társadalmi és tanügyi lap fog februárban Sátoraljaújhelyen megjelenni, melynek felelős szerkesztője *Dongó Gy. Géza*, főmunkatársa pedig Gál Lajos lesz; a lapot Lövy Adolf könyvkereskedő adja ki. Újzal az újhelyi lapok száma *négyre* emelkedik.

* **Új rendszer a kihágási bíróságoknál.** Január 1-jén lépett életbe az egyszerűsítéstörvénynek a nyilvántartásokra vonatkozó intézkedése. Ennek lényege az, hogy az elsőfokú rendőrhatalóság (főszolgabírák, rendőrkapitányok) csupán egyetlen nyilvántartást s egyetlen pénznaplót tartoznak vezetni. Az összes büntetéspénzek kizárólag két célra fordíthatnak. Az egyik fele a pénzügyminiszter kezelése alá kerül, a ki ezt az államot illető részt az érdekelt tárczák közt részarányosan megosztja; másik fele pedig a községek szegényügyi céljaira fog szolgálni.

* **«Kereskedők adóügyi kézikönyve»** cím alatt *Mészáros Kálmán* debreczeni pü. tisztviselő újabb munkája január elején jelent meg. A munka tartalmazza a III. o. ker. adó, az üzleti alkalmazottak I. és IV. o. ker. adója, a tőkekamatadó, hadmentességi díj, kereskedelmi és iparkamarai illeték, dohány- és bélyegeladás, italmérés, községi és megyei pótdadó és a közadók kezelésének ismertetését, gyakorlati tanácsokkal, magyarázatokkal, példákkal és az összes előfordulható fontosabb esetekre kérvénymintákkal ellátva. Régi hiányt pótol ez a könyv. Sokat hangzott panasz, hogy a kereskedő adóval túl van terhelve, vagy oly adókat kell megfizetnie, melyek őt jog és törvény szerint nem terhelhetik. S bizony sajnos, hogy ez a panasz a legtöbb esetben valóban bizonyult. Igaz ugyan, hogy az illetékes és arra hivatott hatóságok a jogos panaszokat mindig orvosolják, ha azt a felek kérelmezik, ámde egy kérvény az adózónak 4–5 koronájába, sőt többbe is kerül. Ezen nehézségek megszűnnek ezen kézikönyv által, mert ebben a kereskedő összes fentebb elősorolt ügyeire nézve felvilágosítást talál s minden egyes előfordulható esetre ott találja a megfelelő kérvénymintát, melyet csak le kell másolnia. A könyv ára bérmentes küldéssel 1 kor.; megrendelhető a Csokonai-nyomdától Debreczenben.

* **Egger mellpasztillái** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, felülmulhatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál. Kapható minden gyógyszertárban és droguériában. Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadoz 50 fillér. Főraktár: Nádor gyógyszertár, Budapest, VI, Váci-körút 17.

* **«A mindenség földtani és leszármazási művelődésének története.»** Egy nagy spiritisztikai, közel 800 lapra terjedő, három-kötetes mű, melyet az Adelmá, világszerte ismert írómédiüm «Szellem, erő, anyag» című médiümi megnyilatkozásának magyarázatául frt *Tövölgyi Tituss*. A könyv szokatlan címe teljesen megfelel tartalmának, mely valósággal hogy a mindenség történetét írja meg, kezdve Istennél, az ő első naprendszerénél, ie Földünkig, mely immár a hatodik naprendszer egyik kis bolygója. Az első naprendszernek hat világfokozatban — egész alakulási történetét leírja. Ez az ő-, avagy mintanaprendszer, ettől leszármazott ivadéka a többi. Ennek növényi keletkezése az ős mintanövényzet. Állatai az ős minta-állatok. Lakói az ő-

minta-szellemek. Ismerteti mindezek miből és hogyan történt keletkezését és leszármazását Földünkig. Hogyan és miből lett az ember? A logikát a legszigorúbban betartja. Földünk szaktudósai, kivált a csillagászok, nyomon kísérhetik és ellenőrizhetik, vajjon nem tér-e el az ő következtetéseiben azon alapföltelektől, a melyek Földünk természetának családáival kell hogy összeköttetésben legyenek. Még soha nem olvasott érvekkel bizonyítja Istent. Az eredendő avagy ősbűnök s azok folyton szaporodó ágazatait. Az igazság fogalmát. Törvények erejét stb. Legérdekesebb fejezete, melyben «rotáció» címen, a mindenséget kormányzó és vezető értelmi erők összműködését ismerteti. A melyben kimutatja, hogy irányítják fölülről az egész emberiség haladásának és művelődésének mozgását; hogy vág össze az egész mindenségben és specialiter Földünkön, minden kerék. Ezek a mű főbb vonásai, melyekből számtalan mellékvonások ágaznak ki. Ára a 3 kötetnek 8 korona. Kapható minden könyvkereskedésben vagy a kiadóhivatalban: Budapest, József-körút 46. szám, I. em., 1. ajtó Kiket a spiritizmus érdekel, e műből teljes tájékozottságot meríthetnek maguknak.

* **Elveszett egy aranygyűrű, S. K. tulajdona,** a melybe 1899. XI/24. sz. volt belől bevésve. A gyűrűnek két kövecskéje van. A megtaláló sziveskedjék a rendőrkapitányságnál beszoigáltatni.

* **Tolvaj az ipar-rajziskolában.** Január 11-ikén az ipar-rajziskolában valamelyik tanoncz a szekrényeket felnyitotta s az ott talált rajzeszközöket ellopta, a tintásüvegeket felborította s a rajzokat összetépte. A tettest a rendőrség nyomozza.

* **Talált pénztárcza.** Jan. 13-ikán az egyik rendőr észrevette, hogy egy napszámosnő az utcán 2 koronával s több apró kulccsal terhel pénztárczát talált. Azonnal elvette tőle s beszoigáltatta a rendőrséghez, hol igazolt tulajdonosa átveheti.

* **Letartóztatás.** *Gärtner Náthán* vagyonbukott kereskedőt vétkes bukás miatt helyezték vād alá, ő azonban bejelentett lakhelyéről már régebben eltűnt. Szentmihályban e hó 9-ikén kinyomozták s átadták a kir. ügyészségnek.

* **A vármegyétől átvett számvevőszék és pénztári tiszték,** újév után megfelelő ranggal és fizetéssel véglegesítve lettek s beosztattak azokhoz a pénzügyigazgatóságokhoz, illetőleg kir. adóhivatalokhoz, a hol üresedések vannak. Merült fel egy terv a belügyminisztériumban arra nézve is, hogy ezen tisztviselőket visszahelyezzék s hivatalukat visszacsatolják a vármegyékhez már azért is, mert az államhoz való áthelyezésük a jelen formában semmiképen sem vált be. Ez azonban aligha fog bekövetkezni.

* **«Wiener Mode.»** Január 15-ikén jelent meg e divatlap 8-ik füzeté, mely dús választékban tartalmaz álarozos kosztümöket. Ez álarozos jelmezek mind megnyerők, különösen kiemelendő a Karo dame kosztüm, a XV. századbeli augsburgi patriciusnő, a dalmát és a Mária Antoniette korszakbeli jelmez. A farsangjelmezekben sok az újdonság, az öltözködés művészete nemcsak a mindennapi életben, hanem ünnepélyes alkalmakkor is magasabb igényekkel lép fel, megfelelővé a finom ízlésnek, mely minden téren hódító hatással bír. Gazdag választékú e füzet kézimunka-része is; az irodalmi részben kiemelendő a regény «Im Bruckmüllerhof» a korán elhunyt költő: Baumberg Antóniától. Előfizethető a *Wiener Mode* minden könyvkereskedésben s a postahivataloknál valamint egyenest a *Wiener Mode* kiadóhivatalánál, Wien, VI/2.: negyedévenként 3 korona.

* **Új kirándulohelyek Bártfa-fürdőben.** A fürdőigazgatóság elhatározta, hogy a jövő idényre a Cseresnyéstől oldalt, az erdőnek a város felé néző részén, több gyönyörű fekvésű, remek tisztához rendezett utat fog készíttetni, mert ama tájak páratlan szépsége megérdemli, hogy a legnagyobb figyelemmel gondoztassanak. Azonkívül Túrista-étkezőket is szándékozik berendezni a Zborói kilátás, Szép-kilátás, Cseresnyés- és Dessewffy-pihenő kirándulohelyeken, a hol minden alkalommal hideg ételek és italok lesznek kaphatók. Ezzel az újítással Bártfa-fürdő a külföldi fürdők egy kitűnően bevált intézményét honosította meg, mert régóta hallatszott már panasz ily étkezők hiánya miatt.

* **Sárosvármegyei Múzeum.** Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága 1903. decz. 21-ikén tartott évnegyedi közgyűlésén tárgyalta Bártfa sz. kir. városban Sárosvármegyei Múzeum létesítése céljából kiküldött bizottság memorandumát és határozatában, méltányolva azon indokokat, a melyek ily múzeum létesítését szükségessé teszik, a memorandumot magáévá tevén, Bártfa sz. kir. városban *Sárosvármegyei Múzeum* elnevezéssel a múzeum létesítését kimondja. Ezen célra a maga részéről — tekintettel arra, hogy csakis korlátolt eszközök állanak rendelkezésre és annak reményében, hogy a múzeum körüli összes kiadások annak idején az államkincstárból fedezhetőek lesznek, a vármegyei közmívelődési alap pedig tulajdonképeni ren-

deltetési céljától elvonatni nem fog — abból egyelőre 10, azaz tíz évre évi 500, azaz ötszáz koronát hozzájárulás címén felajánl; továbbá a múzeum gyűjteményeinek gyarapítása érdekében széleskörű mozgalmat indít; a szóbanlevő intézmény létesítése és fejlesztése körül szükséges teendők ellátása céljából a vármegyei alispán elnöke alatt működendő végrehajtó-bizottságot küld ki, ennek tagjaiul Bánó József id., Bujanovics Gyula, Fest Lajos dr., Ghillány György, Korányi Antal, Rhódy Alajos és Vas Antal dr. bizottsági tagokat megválasztja. Végül a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez feliratilag azon kérelemmel fordul, hogy a kilátásba helyezett erkölcsi és anyagi támogatást nyújtani és a bártfai várm. múzeum ügyét a Múzeumok Országos Bizottsága s a Múzeumok és könyvtárak Országos Felügyelősége közrehatásával mielőbb győzelemre juttatni kegyeskedjék. A múzeum a régi városháza lesz, a mely 1501. évben épült és maga is egy értékes műemlék. Így teljesül egy régi óhaj, hogy az eddig szétszórtan heverő, történeti vonatkozásokban gazdag műemlékek egyesítve és az érdeklődők számára hozzáférhetőek lesznek.

* **Anglia szellemi élete.** Shakspeare és Bacon korát kivéve, talán sohasem állott olyan magasan, mint a mult század harminczas és negyvenes éveiben. A nagy írók Angliát ismét arra a polczra emelték, a hol Erzsébet alatt állott. Politikusai voltak Wellington, Peel, Pitt, Russel, Canning, Disraeli, írói Macaulay, Walter Scott, Byron, Tackerey, Dickens. Walter Scott regényei a történeti romantikának, az elmult korok megjelenítésének tettek nagy szolgálatot; Byron komor műzsája pedig egyéni fényben ragyog a klasszikusok és romantikusok iskoláinak közepette. Bulwer kivált az előkelő osztályoknak, Tackerey a gazdag és művelt polgári osztálynak, Dickens a szegény népek erkölcsét rajzolja. Ezek az írók hatalmas tehetségükkel és eredetiségükkel, mely egészen a nemzeti gondolkodásban és érzésben gyökerezett, ismét felemelték az angol irodalmat azon tepszt állapotából, melybe a XVIII. században a francia szellem utánzása által jutott. Angolország szellemi életéről szól a *Nagy Képes Világtörténet* most megjelent 204. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyet. tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 kor.; füzeteként is kapható 60 fill.-jével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

* **Egészséges gyomorhoz** mindenekelőtt rendes, erőteljes emésztés szükséges. Sajnos, éppen ez irányban azonban sokszor vétkezünk és így támad a gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, kólika, vérszegénység stb. Ne mulassza el tehát senki jó és hathatós óvószert használni, mely úgy a gyomrot, mint az egész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a valódi *Brady-féle Máriacelli gyomorcsépepek*, évtizedek óta kipróbált zamatos ízű, biztos hatású házi-gyógyszer az összes gyomorbajoknál. Üvege 30 fillér a gyógyszer-tárakban. Utánzatoktól óvakodjunk!

Felelős szerkesztő:
Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:
Kósch Árpád.

Kérjen mindenki

saját érdekében

**Valódi Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé**

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyet és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

04.11/c

**Henneberg-
selyem** o o o

HENNEBERG selyemgyáros, ZÜRICH. 1.

csak közvetlenül! Fekete, fehér és színes, méterje 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig blousok és öltönyök céljára. Bérmentve és már vámmentesen házhoz szállítatik — Nagy mintaválasztékot azonnal küld

abból egyelőre koronát hozzá- zeum gyűjtemé- körű mozgalmat se és fejlesztése ből a vármegyei zrehajtó-bizottsá- t id., Bujanovics , Korányi Antal, gi tagokat meg- közoktatásügyi el fordul, hogy ragi támogatást t a Múzeumok és könyvtárak mielebb győze- m a régi város- smaga is egy óhaj, hogy az onatkozásokban klődők számára

pere és Bacon biyan magasan, tyvenes éveiben. czra emelték, a tak Wellington. írói Macaway, s. Walter Scott z elmúlt korok t; Byron komor a klasszikusok Bulwer kivált azdag és művelt épnek erkölcsét égükkel és ere- gondolkodásban tek az angol iro- be a XVIII. szá- al jutott. Angol- es Világtörténet tes nagy munka ár, ki egyúttal sztrált kötet ára ként is kapható y füzet Kapható ntézet Részvény- 8. sz.) s minden szletfizetésre is. nekelőtt rendes, pen ez irányban mad a gyomor- atlanság, főfajás, za el tehát senki úgy a gyomrot, ti, gyógyítja és ül csak a valódi évtizedek óta ázi-gyógyszer az ér a gyógyszer-

tulajdonos: ch Árpád.

enki

er-féle

kávét

melyek a a Kath- je gondo- fogadását.

nül! Fekete, fehér rje 60 kr-től 11 frt ok és öltönyök cél- e és már vámmen- zállítatik — Nagy t azonnal küld ZÜRICH. 1.

NYILTTÉR.

Czigányzene-estélyek
Berger kávéházában.

- Hétfőn . . . Farkas Sándor (a kassai cigány- versenyen az aranyéremmel kitüntetve.)
- Kedden . . . Gönczi Elek.
- Szerdán . . . Farkas Sándor.
- Csütörtökön Farkas Sándor.
- Pénteken . . . Gönczi Elek (a kassai cigányverse- nyen a nagy ezüstéremmel kitüntetve.)
- Szombaton . Farkas Sándor.
- Vasárnap . Farkas Sándor.

A kávéház egész éjjel nyitva!

MERCUR váltóüzleti
részvénytársaság

BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 3. sz.
vess és elad
vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegy- zett papirokat és azokra, valamint minden e, yéb
értékpapir- és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.
Bank- és tőzsdéügyekben szakszerű felvilágosítással ingyen szolgál.
BANKOSZTÁLY. SORSJEGYSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.
A m. kir. szab. osztálysorsjáték főeljárásítóhelye.
Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.
Sorsjegybiztosítás: legolcsóbb díjszabás kívánatra bérmentve.
Rövid levélczím: **MERCUR, Budapest, FÜRDŐ-UTCA.**
Részvénytőke 1.000.000 korona.

500—1903. vh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírós. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi ker. cs. kir. járásbírósnak 1902. évi C. XI. 316/4 sz. végzése folytán dr. Propper Adolf ügyvéd által képviselt C. Drächslér felperes részére **Deckert Kilián** alperes ellen 534 kor. 20 fill. tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 2745 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbírósnak 1903. V. I. 223. számú végzésével az arverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában és boltja előtt Eperjesen leendő megtartása határidejéül 1904. évi **január hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája** kitétik, a mikor a bíróság lefoglalt bútorok, halottaskocsi stb. Ritter Mór 150 kor. s jár., valamint Krapfenbauer & Co. 153 kor. 70 fill. s jár. erejéig is a legtöbbet ígérőnek készpénz- fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adani. Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyző- könyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.
A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.
Eperjesen, 1904. évi január hó 10-ikén.

Spányi Kálmán s. k.
kir. bírósági végrehajtó.

Minden rendű és rangú tisztességes, szorgalmas ember *szakismeret nélkül állandó vagy mellékfoglalkozásképen több száz korona kényelmes havi jövedelemre* tehet szert.

Szives ajánlatok — foglalkozás és viszo- nyok megjelölésével — a „Mercur” váltóüzleti részvénytársasághoz
Budapest, V., Fűrdő-utca 3.
Részvénytőke 1.000.000 korona.

Első kézből: a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, hadseregszállító
a **Rákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója**
Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Ajánlja a saját gyárában készült összes réz-, fa-, fúvó- és vonós-hangszereket. Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetok, trombiták és czimballmok.
Tárogató ára 30 frttól (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen.
Zenekarok teljes felszerelése olcsó árban, előnyös fizetési feltételek mellett.
Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.
Javítások speciális kivitelben gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek, **vonós-hangszerek** a legújabb találmányú hangfokozó gerendával, melyért garanciát vállalok.
Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő, mely bérmentve megküldetik.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR. PROMONTOR.
Mindenütt kapható.
Vegérgyűjtő: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest—Gén.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s dúsán felszerelt * Legválasztékosabban beren

KÖNYVNYOMDÁJA || **PAPIRRAKTÁRA**

EPERJESÉN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intő- levelek, czímkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és b rítékek czégnomással. ooo

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóira- tok elegáns és pontos előállítására, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyom- tatványainak szép és gyors kiállítása.
Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok rak- tára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevá- sárlási árúkönyvek rovatolva.

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Eljegyzési és esketési kártyák, meg- hívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítására. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készített nyomtatványokról — postalordullával.

Pályázat.

Az eperjesi vendéglősök és korcsmárosok közös raktárakban a

raktárnoki állás

f. évi február 15-ikén üresedésbe jön.

Ezen állásra pályázóktól megkívántatik, hogy a raktárnoki teendőikben, valamint a hozzá tartozó könyvvezetésben jártasak, a magyar, német és tót nyelv birtokában legyenek. Óvadékul 400 korona kívántatik. Havi fizetés 75 korona.

Azon pályázók, kik ilyen állásban már működtek, előnyben részesülnek.

Pályázati határidő január 31.; a pályázatok a fenti címre küldendők.

246—21., 1902. Pv.

Hirdetmény.

Néhai *Roskoványi Ágoston* nyitraegyházmegyei püspök 1892. évi február hó 24-ikén végrendelet hátrahagyása mellett elhalt, a nyitrai kir. adó- mint bírói letétvártalánál 34. és 36—1897. tétel alatt körülbelül 18,000—19,000 korona letéti tőke és annak időközi kamatai az örökösöknek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által elkülönített és szabadon előörköltető vagyonként kezeltetik.

Felhívtnak az ismeretlen örökösök, hogy a mennyiben ezen letételeleg kezelt összegre bármily jogcímen igényt formálnak, ezen igényeket legkésőbb 1904. évi márczius hó 15-ikéig az alulírott kir. járásbírósnál, vagy a részökre kirendelt Riszner Károly nyitrai ügyvéd ügygondnoknál jelentsék be.

Felhívtnak a most említett ismeretlen örökösök és igénylők, hogy a részökre kirendelt ügygondnokot a czélszerű védelemre nézve kellően utasítsák, mert ellenesetben mulasztásuk következményeit maguknak tulajdonítsák.

Nyitra, 1903. december hó 17-ikén.

Kir. járásbírósnak: *Ujfalussy,*
kir. altör.

K. C. POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Geschmackvolle, elegante und leicht ausführbare Toiletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“.
Jährlich: 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährig: K. 3.— = Mk. 2.50.

Gratisbeilagen:

„Wiener Kinder-Mode“
mit dem Beiblatt
„Für die Kinderstube“
Schnitte nach Mass.

Als Begünstigung von besonderem Werthe liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Mass für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für tadelloses Passen. Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht. Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und der Verlag der „Wiener Mode“, Wien, VI/2, unter Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik köszvények, csúszás és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárlásokor óvatossá legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ özégjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapestben.
Richter F. Ad. és társa,
csész. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Az Eperjesi Ipartestület előljáróságától.

Hirdetmény.

Az ipartörvény 141. §-a s a nm. m. kir. kereskedelemügyi miniszter által 1893. évi 35,543. sz. a jóváhagyott békéltetőbizottsági alapszabályok 3 §-a értelmében az 1902. decz. havában megválasztott bizottsági tagok egy évi működése lejárván, új bizottsági tagok választása czéljából

január hó 31-ikén (vasárnap) d. u. 2 órákor
a városháza tanácstermében

Közgyűlés

fog megtartani, a melyen való megjelenésre az összes iparos-segédék ezennel meghívtnak.

Ha azonban ezen kitűzött határidőre a segédék határozatképes számban meg nem jelenének, a választás új határidejéül 1904. évi február hó 7-ikének délutáni 2 órája ezennel kitűzetik, a mikor is a megjelent tagok számára való tekintet nélkül a bizottsági tagok választása meg fog ejtetni.

Eperjesen, 1904. évi január hó 11-ikén.

Hoffmann József,
iparhatósági biztos, mint elnök.

Az Eperjesi Ipartestületi Betegsegélyző-pénztár igazgatóságától.

Hirdetmény.

A betegsegélyző-pénztár alapszabályai 26 §-ának a) pontja értelmében a biztosításra kötelezett tagok kiküldöttjei választandók lévén, a választás megajtése czéljából

január hó 31-ikén (vasárnap) d. u. 1/2 3 órákor
a városháza tanácstermében

Közgyűlés

fog megtartani, a melyen való megjelenésre Eperjes város területén működő összes iparos-segédék ezennel meghívtnak.

Ha azonban ezen kitűzött határidőre a segédék határozatképes számban meg nem jelenének, a választás új határidejéül 1904. évi február hó 7-ikének délutáni 1/2 3 órája ezennel kitűzetik, a mikor is a megjelent tagok számára való tekintet nélkül a kiküldöttek választása meg fog ejtetni.

Eperjesen, 1904. évi január hó 11-ikén.

Próner Károly,
b.p. elnök.

Méregmentes!

Szabadalmazva 1216. SZ.

„Fuchsol“ kipisztítja az összes rágóállatokat és pedig: patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és háziállatokra való veszély nélkül.

„Fuchsol“ kipisztítja az összes férgeket, u. m.: poloskát, bolhát, sváb-bogarakat, molyt stb., a fajzattal együtt.

„Fuchsol“ nem általános szer; hanem minden állatnem részére külön szer létezik.

Kapható vidéki városokban gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél.

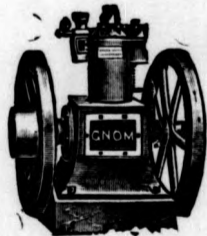
Eperjesen: Korn Vilmos és Molitorisz István gyógyszerész uraknál.

Közvetlenül kapható **Újházy Árpád és Társai**
vegyszereti laboratoriumában Pozsonyban.

Az 1902. évi pozsonyi kiállításon is, kiválóan jó gyártmányért, 2 oklevéllel kitüntetve.

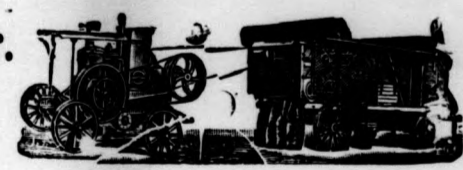
„GNOM“ benzin-motor

és „GNOM“ szívó-gázmotor.

Szállítható álló motor,
3000-nél több üzemből.

Okleveles gépész felesleges.
Óra- és lóerőnként ca 3 fillér.
Könnyen kezelhető.
Villanyos gyújtással.
Olcsóbb a gőzgépnél.

„GNOM“ motor-mozgony.

Magyar levelezés.

Oberurseli motorgyár részv.-társ. OBERURSEL a majnai Frankfurt mellett.

Iroda és raktár az osztr.-magyar monarchia részére: BÉCS, VII., Lindengasse 33.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

1-6. és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Kapható:

Eperjesen: Korn Vilmos, Molitorisz István és Barts Emil gyógyszerertárakban.

Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerertárakban.

Eljén!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyítót